

maatregelen dat in de organisatie der onderneming wordt voorgeschreven als gevolg waarvan elke handeling twee maal door twee verschillende van elkaar onafhankelijke personen langs verschillende weg wordt verricht, waarna een derde zich van de overeenstemming der einduitkomsten overtuigt. (Leuk die twee „verschillende” van „elkaar onafhankelijke” personen). Keurig zegt de examiner en stelt nu het volgende geval.

In zekere onderneming werken de volgende functionarissen:

- A. boekhouder, belast met inschrijven journaal en grootboek,
- B. adjunct-boekhouder belast met inschrijven kasboek,
- C. adjunct-boekhouder belast met inschrijven bankboek.

Uitbreiding van het arbeidsveld der onderneming heeft gemaakt dat in den loop der tijden verschillende buiten de administratie staande ambtenaren een meer of minder uitgebreide procuratie hebben gekregen, hetgeen den boekhouder aanleiding geeft de Directie te verzoeken hem niet langer door deze jongere menschen te doen passeeren en ook hem b.v. een bankprocuratie te geven. De Directie die den boekhouder zeer genegen is, wenscht aan dit verzoek gevolg te geven, doch vraagt vooraf Uw advies of dit met het oog op interne controle toelaatbaar is.

Candidaat begrijpt het geval goed en nu o hemel komt de vraag. Wenscht gij dezen boekhouder tot procuratiehouder? Wat is hierop Uw antwoord?

Aan de hand Uwer definitie mag dat toch meent de examiner, maar cand. huivert een boekhouder met procuratie brrrr., M'neer denk dan eens goed na, waarom niet of waarom wel; maar denken is werken en werken is voor enz. Hij is niet de eenige geweest die z'n knopen telde procuratie ja—neen—ja—neen.

Eenvoudig zijn de meeste onderwerpen voor een examen-candidaat, zoo eenvoudig dat hij het volmaakt doelloos vindt om er verder over te praten als hij van het bestaan er van gehoord heeft. Zoo b.v. weet iedere candidaat „er zijn tusschentijdsche bedrijfsverzichten en die zijn voor den bedrijfsleider.” Maar wat drommel wat heeft hij er dan mee te maken, ze zijn toch niet voor hem. Stel je voor dat je gevraagd wordt aan welke oorzaken die dingen hun ontstaan te danken hebben. Er is zoo'n examiner geweest die dat vroeg en die o.m. tot antwoord kreeg dat komt door de ontwikkeling der accountancy, die vroegere menschen verstonden die kunst nog niet, anders hadden ze de wereld al veel vroeger gelukkig gemaakt. *Oudshoff — Dinger — Knapper — Teunisse* blijf rustig: Zou een candidaat over dit verschijnsel wel eens „gedacht” hebben, bij vergissing dan.

Dezelfde examiner begon een candidaat door te zagen met nu eens te willen weten hoe zoo'n tusschentijdsch bedrijfsverzicht er uit zag, wat er op stond precies, hoe de indirecte kosten daarop voorkwamen en of dat cijfer al of niet beïnvloed werd door de bedrijfsdrukte. Maar dat was een fout van dien man, want een schabloon kan je uit een boek leeren en een rij namen die daarop staat ook nog, dat brul je dan uit op je examen, maar hoe dat zaakje nu in elkaar komt en waardoor de cijfers worden beïnvloed, eischt denken en denken is werken en dat is voor enz.

Neen werkelijk dat gaat heusch te ver. Je kunt op die manier wel aan het denken d.w.z. aan het werken blijven. M'neer heeft U wel eens op een tram gestaan in Amsterdam, Ja. In Rotterdam, Ja. Heeft U al eens opgelet dat in beide plaatsen knipkaarten voor tien of twaalf ritten worden afgegeven. Ja. Heeft U wel eens gezien dat men in Amsterdam wel, in Rotterdam geen bonnetje ontvangt als de kaart geknipt wordt. Ja. Waarvoor worden die bonnetjes afgegeven en wat is beter, het Rotterdamsche of het Amsterdamsche stelsel. Hè gek dat heb ik nu honderdmaal gezien, maar nooit bij nagedacht. Ik weet het niet. De examiner vond dat antwoord niet voldoende, thans begrijpt hij dat het meer dan voldoende was, het was een

bewijs voor de juiste levensopvatting zien, maar niet denken, want denken, enz.

Heeren kandidaten voor de toekomst, leert U hieruit iets en is het U werkelijk ernst met Uwe studie?

Mag men niet van U verlangen wanneer men over een onderwerp spreekt, dat ge ook iets van het hoe en waarom weet, mag men niet verlangen dat ge *in* het onderwerp zit en er niet alleen van buiten tegen aan *loert*? dat ge over het onderwerp hebt *gedacht* en het niet simpel hebt gememoreerd.

Is het zoo onbillijk als een candidaat zelf aangeeft over fabrieksboekhouden te willen spreken en hij geeft als maatstaf van verrekening van grondstoffen aan

kostprijs
gemiddelden magazijnsprijs
marktprijs
standaardprijs,

dat ik hem niet alleen vraag wat het verschil tussehen die prijzen is, een verschil dat ze bijna allen kennen, maar dan ook vraag waar, wanneer en waarom die eene of andere prijs in aanmerking komt en welk doel b.v. de verdedigers van „standaardprijs” zich voorstellen te bereiken, waarom zij hun stelsel zoo verkiesen boven een ander?

Is het zoo onbillijk te verlangen als we over loonadministratie spreken, dat ge ten minste op de hoogte zijt van de wettelijke bepalingen waarmede bij het inrichten eener loonadministratie rekening moet worden gehouden en van de werking dier bepalingen in de praktijk? (Raad van Arbeid — Rijksverzekeringssbank — Belastingwetten). Of moet ge U bij Uw studie maar bepalen tot de wetenschap dat er is nominaal loon minus dit of dat met als slot uitbetaald loon, dat per werkman e.q. per order geadministreerd moet worden?

Ik waagde de simpele vraag (Landbouw en cultuurondernemingen staat toch onder 11 par. 4 in den leiddraad) of men van meening was dat de boekhouding van een Boskoopsche kweker of van een bloembollenkweker een kostprijsboekhouding moest zijn of niet en het antwoord daarop was ja; maar op mijn vraag hoe dan die kostprijs moet worden bepaald b.v. bij bloembollen, in verband met de aangegroeide nieuwe bollen, bij b.v. geraniums in verband met de afgenomen stekken, bleef men mij het antwoord schuldig.

Van overzeesche ondernemingen wist men wel dat verantwoording kon worden gegeven door middel van copie-kasstaten of copie-journalen, maar wanneer de eene en wanneer de andere methode verkozen moest worden ontging den candidaat.

Heeren kandidaten ik stak in den aanvang wat den draak met U, weest maar niet al te boos en bedenk dat wat sarcasme beter inslaat dan even goed gemeente raadgevingen op vaderlijken toon uitgesproken. Toe, denkt eens wat bij Uw studie, het zal U den weg naar het succes wat moeilijker doen schijnen, doch het bereiken wordt er zooveel te zekerder door.

T. KEUZENKAMP

MINDERJARIGE KINDEREN IN VADERS BEDRIJF EN DE INKOMSTENBELASTING

Krachtsens art. 366 van het Burgerlijk Wetboek heeft degene der ouders, die de ouderlijke macht uitoefent, het vruchtgenot van de goederen der minderjarige kinderen. Ingevolge art. 368 van het Burgerlijk Wetboek heeft dit vruchtgenot geen plaats ten aanzien van hetgeen het minderjarige kind door *afzonderlijken* arbeid of vlijt mocht verkrijgen. Uit den tekst van art. 387 Code Civil, waaraan dit laatste artikel is ontleend en luidende: „Elle ne s'étendra pas aux biens que les enfants pourrout acquérir par un travail et une industrie séparés etc.”, blijkt nog duidelijker, dat onder *afzonderlijken* arbeid is te verstaan arbeid, die wordt verricht anders dan in het bedrijf

van den vader. Uit een en ander volgt, dat inkomsten van den minderjarige (in geld of geldswaarde) in het bedrijf van den vader behaald, tengevolge van het wettelijk vruchtgenot, als inkomsten van den vader moeten worden beschouwd. Die inkomsten komen automatisch onder het inkomen van den vader, waartoe zij behooren, indien de vader bij de berekening van de zuivere opbrengst van zijn bedrijf voor feitelijk uitgekeerd loon in geld of geldswaarde niets in aftrek brengt. Doet hij dit wel dan moet eene correctie worden aangebracht in dier voege, dat gelijk bedrag als bate ten behoeve van den vader wordt geboekt uit diens afzonderlijke bron van inkomen, de dienstverhouding van den minderjarigen in zijn bedrijf werkzamen zoon.

Dit alles heeft ons een arrest van den Hoogen Raad van 31 Dec. 1924, B. 3571, geleerd, dat wel haast een zekere bekendheid heeft verworven. Minder algemeen bekend zijn echter nog de consequenties, die voortvloeien uit 's Hoogen Raads hierboven ontwikkelde leer. Misschien wel deze, dat de kwestie is te ondervangen, doordat twee vaders elkanders zoons in hun bedrijf werkzaam doen zijn, in welk geval er van afzonderlijken arbeid sprake is en niet van wettelijk vruchtgenot.

Stel verder een vader, wiens boekjaar in bedrijf samenvalt met het kalenderjaar, neemt met ingang van 1 Maart 1929 zijn op dien dag juist 18-jarigen zoon tegen f 10 per week loon in zijn bedrijf als „unskilled labourer.” Dan moet nevens het bedrijfsinkomen over 1928 door den vader uit het wettelijk vruchtgenot worden aangegeven naar art. 14 der wet op de inkomstenbelasting 1914 het voor belastingjaar 1929/30 begroote jaarloon van den zoon. En voor belastingjaar 1930/31 mag de tien maanden loon van den zoon het bedrijfsinkomen over 1929 van den vader niet drukken. De zoon wordt 1 Maart 1932 meerderjarig. In verband daarmee heeft bij den aanvang van het belastingjaar 1932/33 het wettelijk vruchtgenot opgehouden te bestaan. Er is dan hierdoor niet het minste bezwaar, dat zonder eenige correctie het loon van den zoon des vaders bedrijfsinkomen over 1931 drukt, wijl het hier op 1 Mei 1932 geldt een voor den vader opgedroogde bron van inkomen. Zelfs zou de vader in voorkomende gevallen (meer dan $\frac{1}{4}$ verschil) op belastingjaar 1931/32 aanspraak kunnen maken op twee maanden ontheffing naar art. 95 van de wet wegens het eindigen van vruchtgenot.

Minder algemeen bekend is verder, dat de leer van het arrest van 31 December 1924, B. 3571 ook moet worden doorgevoerd indien de vader het bedrijf met een ander uitoefent, hetzij in maatschap, hetzij in vennootschap en zulks volgens een arrest van den Hoogen Raad van 21 December 1927, Periodiek Woordenboek No. 12498. Een voorbeeld lichte dit toe.

Stel de vader heeft een medefirmant met wien hij de bedrijfs-winst gelijk deelt. Dan is het winstaandeel van den vader gedrukt door de helft van het loon van den zoon, wat in verband met het navolgende ongecorrigeerd kan blijven. Er kan nu niet met grond beweerd worden, dat het bedrijf der firma voor de helft is bedrijf van den vader, voor de wederhelft bedrijf van diens compagnon. Neen, het bedrijf der firma is dat van den vader, zoodat hier de zoon niet voor afzonderlijken arbeid verbonden is. Derhalve behoort des zoons volle loon en niet slechts de helft onder het inkomen van den vader uit wettelijk vruchtgenot.

Dit is hetgeen ik over dit ons bezighoudend onderwerp meen in het midden te moeten brengen.

B. VAN DEN BERG

Naschrift

Nadat dit artikel geschreven was, werd het arrest van den Hoogen Raad van 27 Maart 1929, B. No. 4486, publiek gemaakt, waarbij beslist:

dat ook het loon door een belastingplichtige uitbetaald aan een minderjarigen in zijn bedrijf werkzamen zoon tot de in

art. 10 der wet bedoelde bedrijfskosten behoort (de Raad van Beroep had hier ten onrechte art. 19, laatste lid, der wet in het geding gebracht en den vader uit dien hoofde aftrek geweigerd van loon, kost en inwoning ten behoeve van diens in zijn bedrijf werkzamen minderjarigen zoon);

dat dit loon wel toekomt aan den vader, die aanspraak heeft op het wettelijk vruchtgenot, doch deze dit loon dan geniet krachtens zijn wettelijk vruchtgenot en niet uit zijn bedrijf.

Deze punten komen naar voren in geval de zoon vóór den aanvang van het belastingjaar meerderjarig wordt.

In het artikel waarin vooropgesteld dat het wettelijk vruchtgenot een afzonderlijke bron van inkomen is, werd de kwestie behandeld in den zin van het hier door den Hoogen Raad gewijsde, als het ware bij intuïtie gevoeld. Enkel volledigheidshalve wordt hierop bij deze nog even de aandacht gevestigd.

ZELFSTANDIGHEID VAN DEN ACCOUNTANT

In aansluiting aan het Lastige Geval, opgenomen in het Mei-nummer, behandelt collega *Rutgers* in het Aug./Sept. nummer van „Accountancy” nog twee soortgelijke gevallen en stelt naar aanleiding daarvan de vraag of de groote verenigingen niet een splitsing kunnen maken tusschen hunne leden, in:

leden, die hunne zelfstandigheid prijs geven, en

leden, die hunne zelfstandigheid behouden.

Afgezien van de moeilijkheid te beoordeelen of iemand zijn zelfstandigheid al dan niet prijs geeft, vind ik een dergelijke gedachte zoo fnuikend voor de verdere ontwikkeling van het beroep, dat ik niet kan nalaten hierop te dezer plaatse even terug te komen. Wat toch is het geval, iedere collega zal het werkelijk betreuren indien een onzer in een positie wordt gebracht, door welke oorzaak dan ook, dat hij zijn recht op zelfstandig oordeel zal moeten aantoonen en verdedigen. Dit recht niet te bezitten verlaagt in hooge mate „de standing” van het beroep en het bezit is een der eerste vereischten voor de goede uitoefening daarvan; dit recht te helpen verkrijgen voor hen die het nog niet bezitten en te helpen verdedigen voor hen, wien men het meent te moeten betwisten, is een plicht voor iederen accountant.

Wat is met dit beginsel nu meer in strijd dan dat de groote verenigingen een toestand die lijnrecht daartegen ingaat als het ware zouden gaan sanctioneeren door te erkennen, er kunnen er onder de onzen zijn die niet zelfstandig zijn? Dit goed te keure zou gelijk staan met te erkennen dat op dit punt de bestaande toestand op vakgebied correct is terwijl hij dit, zoo lang ons recht op zelfstandig oordeelen niet algemeen en voor iedereen wordt erkend, niet is.

Het is een fout dat de accountant bij het bankfiliaal door collega *Rutgers* bedoeld niet zelfstandig is. Die fout zal zich wreken aan haar die haar beging, dat is de Directie van het hoofdkantoor. Het is een fout als de belastingaccountant zoodanig door instructies zou worden gebonden dat hij unfair moet worden. Ook die fout zal zich wreken aan hem die haar beging. Dit is de Staat der Nederlanden. Geen enkel weldenkend mensch kan doorlopend tegen zijn eigen overtuiging in handelen.

En moeten wij nu die fouten sanctioneeren, neen geachte collega, wij moeten deze bestrijden zoo lang tot wij overwinnaars blijven.

Met betrekking tot die zelfstandigheid zelve nog een enkel woord. Zij moet m.i. niet worden opgevat als ware elke verandering in een eenmaal geschreven conceptrapport op advies van derden aangebracht een blijk van gemis aan zelfstandigheid. Ik bespreek gaarne moeilijke punten met mijn oudste assistenten en desnoods met een bevrienden collega en maak dan meerdere maken gebruik van hunne aanwijzingen, doch zou niet gaarne hooren dat ik hiermede mijn zelfstandigheid ook maar ten deele prijs geef.